

Brátt verður stórir FRAMBURÐUR

- men nærum eingin vöxtur
á fíggjarlógini!

Eg kom á tal við okkara lögmann um ymiskar spurningar, sum brenna á, og sum vit javnaðarmenn hava stríðst fyrri og havt uppskot um at bota.

Spyrji, hvussu liggur fyrri í málunum um meira studning til lesandi og læringar eins og veðhald fyrri lán til teirra.

Lögmaður svarar, at enn hava stundirnar verið ov stuttar til stórar broytingar, men uppskot kemur frá landsstýrinum um munandi hækking — um 50 pst.

Hvussu er við húsabyggingarlánunum?

Sum kunnugt var jú nýhúsálánskipan ein tátturin í semjuni millum samgonguflokkarnar viðv. landsstýrisuppgávunum. Í teirri uppbyggingarættan, sum eg havi samráðst við ríkisstýrið um, eru settar nakrar miðjónir til lán til húsabygging. Men tingast má nærri um skipanina av hesum.

Mær liggur mikið á hjarta at fáa Oyggjarvegin í Suðuroynni liddan. — Á nevnda uppbyggingarláni er settur peningur til bergholið millum Tvøroyri og Hvalba. Nú er at fáa tilbøð og bergsmoguna gjørda.

Hvussu er við Oyggjarveginum í Streymoy?

Hann verður byrjaður í summáar.

Hvussu er við peningi til ta stóru havnabyggingarættan?

Eisini hesin peningur er á uppbyggingarættanini sum langfreistað lán.

Hvussu er so við hovuðsmálunum, endurnýggjan av skipaflo-

ttanum? — Her er talan um hálvthundrað milj. kr. í 5 ár, 10 milj. um árið til stór línuskip og smærri fiskifor. — Keyp av stórum trolarum má loysast við serligari skipan, um menn, halda at rett er at fara víðari hesa leiðina.

Hvussu við teim 7 havnunum í Grønlandi?

Ja, har liggur landið soleiðis, at bæði statsministerið við H. C. Hansen á odda — Grønlandsministerið við grønlandsministara Lindberg á odda, departementsjefi Eske Brun, stjóranum fyrri Grønlands-handlinum, Christiansen, Grønlandsfólkatingsmanni Laub og landsráðslimi Nielsen og fleiri játtaðu fyrri sitt viðkomandi tær 7 havnirnar og mæltu ógvuliga átróðkandi ávarandi kommunum ikki at vera imóti avgerðini. Sjálvandi eri eg ikki forur fyrri at garantera, at Grønlandingar ikki spennast imóti. Men allir á fundinum vóru av teirri áskoðan at tað fór at laga seg við teim 7 havnunum.

Hvussu við sjúkrahúsbygging?

Har verða Dr. Alexandrines Hospitals oking 3 milj. kr., sinnis-

sjúkrahús bygt, 17 milj. kr., íbúð fyrri starvsfólk 2,4 milj. Sinnissjúkra húsið rindar staturin alt, hini helvt um helvt.

— Og so var tað fíggjarlógini?

Ja, har er stutt og greitt sannleikin tann, at um fíggjarlógin skal loysa tær uppgávur, sum liggja fyrri at loysa, á sama hátt sum fólkaflokkurin og hansara nýttu við tolli og skatti, so slapt neyvan undan eini fíggjarlóg nakað omanfyri 20 milj. kr. Tað er at siga, at seinasta fíggjarlógarpuppskot, sum fólkaflokkurin var við at gera, og sum teir nú róla av, tók ikki við lønhækkanir og tær ógvuliga stóru útreiðslur, ið teir høvdu verið við at samtykt, áðrenn teir fóru frá. Við øðrum orð um sagt: teir víðtøku stórar útreiðslur úttan at vísa á, hvussu tær skuldu gjaldast.

Tann fíggjarliga umskipan, sum talan er um, vil gera tað møgult at loysa allar hesar stóru uppgávur og fleiri aftrat úttan vöxtur á fíggjarlógini.

J. H. Danbjørg.

Grønlands- havnirnar

Tað vóru kærkomn boð, vit frættu frá lögmanni, at tað var eydnast honum og sendinevndini at vinna 7 nýggj útróðrpláss aftrat í Grønlandi, og hetta úttan stórr hávastað.

Ein hevur hug at spyrja: hava teir, ið frammanundan hava sitið í landsstýrinum, einki gjørt fyrri at vinna Føroyingum víðari resur í Grønlandi?

Eftir øllum at doma man tað ikki vera stórvegis; tí sinnalagsbroyting Grønlandinga kann neyvan vera komin so knappliga. Tað mugu hava verið líkindi fyrri hesum vinningi longu fyrri árum síðani; men okkara myndugleikar hava forsømt seg.

Hetta var so eitt dømi um, hvussu ómetalliga nógv tað hevur at týða, at ein arbeidarpolitikkari situr í lögmannssessinum — ein úr tí flokki, hvørs hovuðsstevna tað er at verja áhugamál arbeids- og fiskimanna.

Vit ynskja javnaðarlandsstýrinum góðan byrð hesi árin og fullan sigur komandi val.

Grønlandsmenn.

Nakað blaðtilfar, m. a. grein frá Simun P. Poulsen, Fuglafirði, má biða til næsta blað.

Vinna til allar hendur á sjógv og landi Sosial trygd til øll óarbeiðsfør

Tey fyrstu stigini at leggja eitt haldgott og sterkt fíggjarligt grundarlag undir storstu og dyggastu vinnuligu og sosialu framstíguni, ið nakrantíð eru framtíð her á landi, eru gjord. Ódnartøk eru fyrri stavn, men ikki verður helmað í, fyrr enn málið er vunnið: allar hendur í vinnu, sosial trygd fyrri øll.

Javnaðarmenn hava ikki ein meiraluta at fáa framt ein socialistiskan politikk — serstakliga inn-tøkupolitikk. Tað vildi undir øllum umstøðum verið ógjorligt við tí flokksbyti, ið vit nú hava á tingi.

Hetta er ein stórur bági; men avreksverk skulu gerast, og ódnartøk takast.

Javnaðarlandsstýrið er farið til verka. Tey fyrstu stóru úrslitini eru í eysjón, og onnur eru í umbúna. Leiðin er lögð, og líkindini eru at vinna — um enn ikki alt — so ein part av tí, ið javnaðarmenn hava barst fyrri og sett sær sum mál at fremja.

Tað, sum fram er komið frá samráðingum lögmannsins í Keypmanna havn, visir, at landsstýrið hevur sett sær fyrri at fara undir eitt dyggiligt uppbyggingararbeiði. Tað er líkt til, at tað er eydnast lögmanni at skapa eitt haldgott fíggjarligt grundarlag.

Tað eru eisini stórmál, ið hetta nýggja landsstýrið fær at greiða — mál, ið eru av alstórum vinnuligum og sosialum týðningi. Vit skulu her triva í einstøk av hesum málum eins og ymiskar spurningar, ið frammi eru í samband við hesi mál.

Grønlandshavnirnar kunnu nevast fyrst; tí hetta var fyrsta úrslit, vit frættu um frá nýggja landsstýrinum. Tað eydnaðist lögmanni og teirri sendinevnd, ið seinri kom til Keypmannahavnar at fáa tilsogn ríkistýrisins og Grønlandinga, ið staddir vóru á fundi, um 7 nýggjar havnir til okkara útróðramenn. — Sendinevnd er nú á veg til Grønlands at gera endaligan sáttmála um hesar havnir. — Hetta er higar til stórsta framstíð, ið vunnið er okkara útróðramonnum til frama í Grønlandi.

Fólkpensjónin er komin so langt ávegis, at ríkisstýrið er til reiðar at gjalda sín part longu frá 1. apríl.

Grønlands- innsavningin

Til innsavningina er komið: J. á K., Klakksvík, 20,00 kr.

Vit minna fólk á innsavningina, hon verður hildin fram í ein mánaða, tey sum vilja lúta pening til hetta endamál, kunnu senda pening í postávisan til Sosialin.

JAVNAÐARFÓLK!

Í kvöld kl. 19,30 verður samkoma fyrri javnaðarfólki í Losjuni í Havn. Ymisk skentan verður havd, og borðreitt verður við smurðum breyði. Prisur 5 kr. Øll javnaðarhugað fólk eru vælkomin.

Vónandi verður loytingið at kunna greiða sín part til somu tíð. Vit hava tá vunnið stórsta sosiala framstíð, ið vinnast kann hesum ættarliðinum. Við hesum framstígi verða vit at veita øllum teimum, ið gomul ella avlamin eru, sosiala trygd og so góð lívilíkindi sum hugsast kunnu í lotuni.

Bert harmiligt, at hetta mikla rettvisismál ikki fær retta undirtøku frá øllum flokkum. 14. sept. skrivur meira spakmæltur imóti, meðan Dagblaðið við ilgtingum, óvund og ósannindum hevur vist ein markleysan illvilja imóti at veita gomluni og avlommum tann stuðul, ið neyðugur er til livsins uppihald.

Onnur sosial mál. Við fólkpensjónini hava vit vunnið hovuðstátin í allari sosiallóggevu; men eftir nú slík stórmál sum einkjubarnapeningur, stuðul til einkjur og stakar kvinnur, barnastudningur og fleiri onnur. Farið verður eisini til verka á hesum okjum, og tað er javnaðarmanna ófrávikiliga mið og mál eisini at fara hesa lóggevu á hædd við tað besta í Nordanlondum.

Endurnýggjan skipaflo ttans skal skapa vinnu til allar hendur og vera hitt stóra framstígið á leiðini móti betri lívilíkindum — fyrst og fremst til hina arbeidandi fjøldina á sjógv og landi. Tað, ið framkomið er frá samráðingum lögmannsins í Keypmannahavn, miðar imóti, at tað veruliga er eydnast honum at fáa í lag eina skipan, hvareftir bestu líkindi eru fyrri einari stórforingari endurnýggjan av okkara skipaflo ttavir eitt stutt áramál. Hetta mál verður víðgjort av landsstýrisins myndugleikum, og longu fyrst í mars fer sendinevnd til Danmarkar at fáa hetta eins og onnur fíggjar-mál endaliga úr hondum greidd.

Farið verður til verka og fyrri hond hava vit stórstu vinnuligu framstíð, ið nakrantíð eru farin fram her á landi.

Havnir og vegir. Undir seinasta landsstýri varð samtykt ein havnaættan, ið verður at kosta 35 milj. kr., men ikki eitt ósra var játtað at gjalda hesar ættanir við. Ikki bert her, men eisini til eina fullfíggjan av samferðsluni eftir landinum, eru stórar peningahæddir neyðugar. — Eisini her verður farið til verka. Allir møguleikar verða royndir og orka lögð í at fremja henda tátt í samlaðu útbygging landsins.

Sjómarkið. Hetta mál er nú aftur komið fyrri tingið. Vit eru bundnir av einum sáttmála, ið gjordur varð undir seinasta landsstýri. Hesin bindur okkum til eitt 3-míla mark fram til 1967. Tað er umráðandi at